

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Շրջակա միջավայրի նախարար

Համբարձում Մաթևոսյան

«29» 10 2025 թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 251 - 25

Նախաձեռնող՝

«ՈՒԱՅԴ ԳԵՅԹ» ՍՊԸ
Երևան, Չարենցի 4/66

Գործունեությունը՝

«Հայանյարա» ՊՈԱԿ-ի «Սյունիքի
անտառույնտեսություն» մասնաճյուղի 2024-2033 թթ
անտառկառավարման պլանի նախագիծ
Սյունիքի մարզ

Առդիր՝ 9 թերթ

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ**

ԲՓ № 251 - 25

«29» հոկտեմբերի 2025 թ.

**«Սյունիքի անտառտնտեսություն» մասնաճյուղի 2024-2033 թթ.
անտառկառավարման պլանի նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նազմավարական էկոլոգիական գնահատման հաշվետվություն**

Նախաձեռնող՝

«ՈՒԱՅԴ ԳԵՅԹ» ՍՊԸ

Փաստաթղթի տեսակը՝

Ռազմավարական
էկոլոգիական գնահատման հաշվետվություն,
անտառկառավարման պլան

Գտնվելու վայրը՝

Սյունիքի մարզ՝ Գորիս, Տաթև, Տեղ համայնքներ

Ներածական մաս. 2023 թվականի հունիսի 15-ին Անտառային կոմիտեի և «Ուայդ Գեյթ» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի «Սյունիքի անտառտնտեսություն» (այսուհետ՝ անտառտնտեսություն) մասնաճյուղի անտառկառավարման պլանի նախագծի մշակման վերաբերյալ: Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի՝ անտառկառավարման պլանի նախագիծը ենթակա է ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման (այսուհետ՝ ՌԷԳ): Հիմնադրությային փաստաթղթի նախագծի ՌԷԳ-ը և փորձաքննությունն իրականացվում են մինչև հիմնադրությային փաստաթղթի ընդունումը:

Հիմնադրությային փաստաթղթի կազմման շրջանակում իրականացվել է.

- Սյունիքի նախկին անտառկառավարման պլանների գույքագրման և քարտեզագրական նյութերի ուսումնասիրություն,
- կլիմայի, լանդշաֆտի, ռելիեֆի և անտառային հողերի տիպերի բնութագրում,
- անտառտնտեսության տարածքում գետերի քանակի և ձգվածության, ջրահավաք ավազանի, լճերի և գրունտային ջրերի մակարդակի վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրում,
- ծրագրի տարածքում բնակչության զբաղվածության, անտառանյութի տեղական սպառման շուկաների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրում,
- ոչ բնափայտային անտառային պաշարների օգտագործման ուղղման սիրություն,

- նախորդ անտառշինության պլանշետների, անտառի պլանների և քարտեզ-սխեմաների ձեռքբերում և ուսումնասիրություն,
- ժամանակավոր օգտագործման հատկացված հողերի քարտեզագրական նյութերի ձեռք բերում և ուսումնասիրություն,
- անտառտնտեսության և հարակից հողօգտագործողների սահմանների վերաբերյալ իրավաբանական ձևակերպումների ուսումնասիրություն,
- անտառսերմնային տեղամասերի, պլանտացիաների և տնկարանային տնտեսության առկայության և վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրում,
- հարակից համայնքների հետ անտառշինական և համայնքների կադաստրային քարտեզներում առկա անտառային հողատեսքերի անհամապատասխանությունների ճշտման աշխատանքներ,
- անտառգույքագրման մեթոդների և դաշտային գործողությունների ուսուցման նպատակով ծրագրի հիմնական և օժանդակ (տեխնիկական) անձնակազմի համար կազմակերպվել է գործնական ուսուցում:

Նկարագրական մաս. Անտառտնտեսությունը կազմված է երկու անտառապետություններից՝ Գորիսի՝ 8187 հա (60,6%), և Շուռնուխի՝ 5327 հա (39,4%) մակերեսներով: Անտառտնտեսությունը գտնվում է Գորիս, Տաթև և Տեղ խոշորացված համայնքների վարչական սահմաններում: Անտառտնտեսությանը հարակից բնակավայրերն են անտառների 5 կմ շառավղով ընդգրկված բնակավայրերը, որոնք են՝ Գորիս խոշորացված համայնքի 13, Տաթև խոշորացված համայնքի՝ 8 և Տեղ խոշորացված համայնքի՝ 7 բնակավայրերը: Անտառտնտեսության ներքին սահմանները որոշվել են ռելիեֆային առանձնահատկություններով (ջրաբաժաններ, ձորակներ, գետակներ, լեռնալանջեր և այլն), որոնք բնության մեջ արտահայտիչ են և հանդիսանում են համեմատաբար կայուն սահմաններ՝ օգտագործելով երկրակապակցման համակարգեր, արբանյակային պատկերներ և տեղագրական քարտեզներ: Անտառտնտեսության ընդհանուր մակերեսը կազմում է 13514 հա: Անտառտնտեսությունը հյուսիսից սահմանակցում է Գորիսի ենթաշրջանի համայնքային հողերին, հարավից՝ Կապանի ենթաշրջանի համայնքային հողերին, արևմուտքից՝ Սիսիանի անտառտնտեսությանը և ամառային արոտավայրերին: Անտառտնտեսության տարածքի ձգվածությունը հյուսիսից հարավ 48 կմ է, արևելքից արևմուտք՝ 40 կմ: Անտառտնտեսության անտառները գտնվում են Հայաստանի հարավային անտառաճման շրջանում և տեղաբաշխված են Փոքր Կովկաս լեռնահամակարգի Զանգեզուրի լեռնաշղթայի լեռնաբազուկների վրա: Անտառտնտեսության տարածքում ռելիեֆը բնութագրվում է խիստ կտրտվածությամբ՝ ընդգրկելով Որոտան գետի և նրա վտակների ջրահավաք ավազանները: Սյունիքի տարածաշրջանում կատարված հողագիտական ուսումնասիրությունների և հանրապետության հողային քարտեզագրական նյութերի համաձայն՝ անտառտնտեսության տարածքում հողածածկը հիմնականում կազմված է գորշ հողերից,

գերակշռում են դարչնագույն լեռնաանտառային հողատեսքերը՝ համապատասխան ենթատիպերով: Մեխանիկական կազմի տեսանկյունից առավելապես տարածված են կավային խառնուրդով հողերը: Թույլ զարգացած հողատեսքերը առավելապես տարածված են Ողջի գետի վերին հատվածներում, իսկ ուժեղ կմախքային հողերը՝ հիմնականում արևմտյան դիրքադրությունների թեք լանջերում և որպես օրինաչափություն նման հողերում աճում են առավել քսերոֆիտային և ցածր բոնիտետային դասերի ծառատները:

Անտառտնտեսության անտառածածկ ընդհանուր մակերեսը կազմում է 9696,4 հա, որից Գորիսի անտառատնտեսությունը՝ 5280,1 հա (54,5%), Շուտնուխի անտառատնտեսությունը՝ 4416,3 հա (45,5%), անտառմշակույթները համապատասխանաբար կազմում են 299,5 հա և 13,8 հա: Ոչ անտառածածկ մակերեսը կազմում է 1608,2 հա, որից նոսրուտները՝ 766,5 հա, հատված, հրդեհված և չվերականգնված մակերեսը՝ 5,6 հա, անտառային բացատները և պարապուտ տարածքները՝ 836,1 հա: Ոչ անտառային հողերը կազմում են 2192,4 հա, որից խոտհարքները՝ 32,9 հա, արոտավայրերը՝ 698,5 հա, այլ հողերը՝ 1461,0 հա:

Սյունիքի անտառտնտեսության տարածքն աչքի է ընկնում բուսական հարուստ կենսաբազմազանությամբ, որը հիմնականում պայմանավորված է աշխարհագրական դիրքով և ծովի մակերևույթից ունեցած բարձրությամբ: Անտառային համակեցություններում բացարձակ գերակշռում են բոխի-կաղնուտային և կաղնի-բոխուտային համակեցությունները, որոնց կազմերում հիմնականում հանդիպում են թխկի, թեղի, հացենի: Բոխու գերակշռությամբ ծառատները հիմնականում զբաղեցնում են լեռնալանջերի միջին բարձրության հատվածները, իսկ ավելի ցածր լեռնային գոտում անտառային բուսականությունը հիմնականում ներկայացված է ցածրաբուն կաղնու ծառատներով, որոնց կազմում զգալի մասնակցություն ունեն սրապտուղ և սովորական հացենիները, վրացական և դաշտային թխկիները: Թփերից ավելի հաճախ հանդիպում են շլորենին, սզենին, մասրենին: Բացատներում և անտառի ենթանտառում թփերից հանդիպում են ցախակեռաս, մասրենի, հոնի, զկոենի, կտակենի: Տարածքի անտառշրջանացման առանձնահատկություններից է հաճարենու ծառատների բացակայությունը: Անտառտնտեսության տարածքում հանդիպում են անոթավոր բույսերի 91 ընտանիքի և 303 ցեղի պատկանող 488 տեսակ: Անտառտնտեսության տարածքում աճող բույսերից 13 տեսակ ընդգրկված են ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում: Սյունիքի անտառտնտեսության տարածքը հարուստ է բազմաթիվ օգտակար բուսատեսակներով, որոնցից շատերը լայնորեն և վաղուց կիրառվում են մարդու կողմից: Ըստ նախնական տվյալների՝ տարածքում լայն տարածում ունեն ուտելի և համեմունքային (98 տեսակ), մեղրատու (110), դեղատու (202), կերային (110) նշանակության տեսակները:

Բավականին բազմազան և հարուստ է կենդանական աշխարհը, ինչին նպաստում են լեռնային խիստ կտրտված ռելիեֆը, աղբյուրների առատությունը և Արաքսի ավազանին մոտ գտնվելու հանգամանքը: Տարածաշրջանում հայտնի է անողնաշարավոր

կենդանիների 351 տեսակ, այդ թվում՝ 41 տեսակի փափականարմիններ (4 տեսակի էնդեմիկ) և 310 տեսակի միջատներ (14 էնդեմիկ տեսակ և ենթատեսակ), ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված 1 տեսակի խխունջ և 10 տեսակի միջատ: Ձկնաշխարհը ներկայացված է 4 ձկնատեսակով: Տարածքում հանդիպում է Հայաստանում գրանցված թռչունների 345 տեսակներից 134-ը, որոնցից 59-ն այստեղ բնակվում են միայն ամռանը, մոտ 67-ը՝ մշտապես, 10-ը՝ չվող են կամ այստեղ են գալիս ձմռանը, ընդ որում՝ թռչուններից 23 տեսակ ընդգրկված է ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում, իսկ 6-ը՝ ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում: Կաթնասուններից հանդիպում են՝ Եվրոպական նապաստակը (*Lepus europaeus*), ձնային դաշտամուկը (*Chionomys nivalis*), սովորական դաշտամուկը (*Microtus arvalis*), մակեդոնական մուկը (*Mus macedonicus*), աղվեսը (*Vulpes vulpes*), տափաստանային կատուն (*Felis silvestris ornata*), անտառային կատուն (*Felis silvestris silvestris*), քարակզաքիսը (*Martes foina*), գորշուկը (*Meles canescens*) և աքիսը (*Mustela nivalis*): Բավականին հաճախ գրանցվում է գայլը (*Canis lupus*):

Անտառտնտեսության տարածքը պատված է մանր գետակների և գետերի ցանցով: Բոլոր գետերն ու գետակներն ունեն լեռնային բնույթ, սնվում են ստորգետնյա, ձնհալքերի և աղբյուրների ջրերով: Դրանք իրենցից ներկայացնում են տիպիկ լեռնային, արագ հոսքով գետեր, որոնք պարունակում են մեծ քանակությամբ քարեր և ավազներ: Գլխավոր գետը Որոտանն է, որի ավազանում տեղաբաշխված են անտառտնտեսության անտառների հիմնական մասը: Որոտանի վրա կառուցված է տարածաշրջանի ամենահզոր՝ «Տաթև» հէկը:

Անտառտնտեսության շրջակա տարածքներում գրանցված է 12 բնության հուշարձան, պատմամշակութային շուրջ 500 հուշարձան, որից միայն Գորիս քաղաքում՝ 278:

Անտառտնտեսության տարածքում գտնվում է Գորիսի արգելավայրը 1850 հա ընդհանուր մակերեսով, որը ստեղծվել է անտառային լանդշաֆտների և կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների՝ այծյամի, բծավոր եղջերուի, գորշ արջի պահպանության նպատակով: Գույքագրման և գնահատման արդյունքներով արգելավայրի տարածքը դարձել է 1930 հա բնական սահմանների ճշտման հիմնավորմամբ՝ ներառելով Գորիսի անտառպետության 30-48 քառակուսիները:

Նախագծի շրջանակում իրականացվել է անտառամերձ բնակավայրերի բնափայտի կարիքների գնահատում: Ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ բնակավայրերից 8-ը գազաֆիկացված չեն կամ գտնվում են շինարարության փուլում: Ջեռուցման փայտի նվազագույն պահանջարկը ընդհանուր հաշվով կազմում է մոտ 35000 մ³: Նախատեսվող հատումներից հնարավոր է բավարարել տարեկան ընդամենը 900 խմ³: Դաշտային գույքագրման ընթացքում հաշվարկվել է նաև անտառտնտեսության անտառներում առկա բնական թափուկ բնափայտի պաշարը (շուրջ 30000 մ³), ընդ որում՝ թափուկ բնափայտի քանակական և որակական գնահատման նկարագիրը: Յուրաքանչյուր տարում անտառտնտեսության անտառներում առաջացած բնական

թափուկը կազմում է մոտ 4000 մ³ (ընթացիկ աճի մոտ 30%-ը կամ անտառածածկի 1 հա-ի հաշվով մոտ 0,4 մ³), որից համայնքներին մոտ գտնվող տարածքների բնափայտը գրեթե ամբողջությամբ իրացվում է ազգաբնակչության կողմից ջեռուցման նպատակներով, իսկ հեռավոր և դժվարամատչելի տարածքների թափուկ բնափայտի մեծ մասը չի իրացվում:

Հիմք ընդունելով Հայաստանի արտադրական նշանակության անտառներում անտառվերականգնման հատումների իրականացման կարգը (<< կառավարության 2006 թվականի սեպտեմբերի 7-ի N 1412-Ն որոշում), դաշտային գույքագրման և գնահատման արդյունքներով անտառվերականգնման հատումներ նշանակել են միայն Շոտնուփի անտառպետության արտադրական նշանակության անտառներում, առանձնացվել են անտառվերականգնման հատումների իրականացման ենթակա տարածքները՝ ընդհանուր 73,9 հա մակերեսով, հատվածներում ընդհանուր պաշարը՝ 14331 խտմ³, հատման համար նախատեսված պաշարը՝ 1442 խտմ³, որից շինափայտի պաշարը՝ 122 մ³: Անտառվերականգնման հատումներն ամբողջությամբ նախատեսվում են բոխու գերակշռությամբ ծառատներում և ամբողջ ծավալը պատկանում է 3-րդ ապրանքային դասին:

Անտառկառավարման պլաններով նախատեսվում են տարբեր բնույթի հատումներ (խնամքի, լուսավորման և մաքրման, նոսրացման, անցումային), որոնց միջոցով կարգավորվում և կանոնակարգվում են իրականացվող հատումները և նպաստում անտառների կառավարմանն ու կայուն զարգացմանը:

Համաձայն անտառկառավարման պլանների մշակման հրահանգի՝ խնամքի հատումները նշանակվում են այն բոլոր ծառատների համար, որոնք անտառագիտական հասկացողությամբ խնամք են պահանջում: 2024-2033 թվականների համար նախնական ուսումնասիրության արդյունքներով խնամքի հատումներ նախատեսվել են ընդհանուր 347,2 հա անտառային հատվածներում, որոնցում ընդհանուր պաշարը 52771 խտմ³, հատումների համար նախատեսված ընդհանուր պաշարը՝ 8847 խտմ³, իրացման ենթակա պաշարը՝ 7331 խտմ³, որից շինափայտի պաշարը՝ 2224 խտմ³, վառելափայտը՝ 5107 խտմ³:

Լուսավորման և մաքրման հատումներ նախատեսվել են ընդամենը 9,0 հեկտարի վրա, հատվածներում ընդհանուր պաշարը 8826 խտմ³, հատման նախատեսված պաշարը՝ 197 խտմ³, շինափայտը նախատեսվել է սոճուտներում՝ 43 մ³:

Նոսրացման հատումներ նախատեսվել են ընդհանուր 101,8 հեկտարի վրա, հատվածներում ընդհանուր պաշարը 9846 խտմ³, հատման նախատեսված պաշարը՝ 1444 խտմ³: Հատման ծավալում հիմնականում բոխի, կաղնի, սոճի տեսակներ են, շինափայտի պաշարը՝ 120 մ³:

Անցումային հատումներ նախատեսվել են ընդհանուր 236,4 հեկտարի վրա, հատվածներում ընդհանուր պաշարը 42043 խտմ³, հատման նախատեսված պաշարը՝ 7206 խտմ³, իրացման ենթակա պաշարը՝ 6015 խտմ³, որից շինափայտի պաշարը՝ 2061 խտմ³, վառելափայտը՝ 3954 խտմ³:

Խնամքի հատման ծավալում ներառված է նաև տվյալ հատվածներում առկա ցցաչոր և արդեն իսկ նկատելի հիվանդ ծառերը:

Անտառապաշտպանական միջոցառումները ներառում են անտառապաթոլոգիական ուսումնասիրություններ, անտառի վնասատուների և հիվանդությունների կանխարգելում և սանիտարական հատումներ: Գույքագրման ժամանակ առանձին հատվածներում հաշվարկել է հիվանդ, չորացող և չորացած ծառերի ծավալները և սանիտարական հատումների անհրաժեշտությունը: Սանիտարական հատումները կատարվում են անտառների սանիտարական վիճակի բարելավման, ինչպես նաև վնասատուների և հիվանդությունների բացասական ազդեցության հետևանքով կենսունակությունը կորցրած կամ ցցաչոր և չորացող ծառերի հեռացման նպատակով: Ընտրովի սանիտարական հատումներն իրականացնելիս հատվում են վերը նշված պատճառներով կենսունակությունը կորցրած առանձին ծառեր, ընդ որում՝ վերջինի դեպքում չպետք է խախտվի ծառուտի կենսունակությունը, կառուցվածքը, արտադրողականությունը և նպատակային գործառույթները: Գույքագրման արդյունքներով սանիտարական հատման նախատեսվել են վնասատուներով և հիվանդություններով վարակված, ցցաչոր, այդ թվում նաև՝ սոճու ծառերը, ընդհանուր՝ 171,8 հեկտարի վրա, հատվածներում ընդհանուր պաշարը՝ 28370 խտմ³, հատման նախատեսված պաշարը՝ 3400 խտմ³ (11,9%), որից իրացման ենթակա պաշարը՝ 2863 խտմ³, որից շինափայտ՝ 300 մ³:

Սյունիքի անտառտնտեսությունում նախատեսված բոլոր հատումների ընդհանուր ծավալը 593,9 հեկտարի վրա կազմում է 13689 խտմ³, այդ թվում՝ իրացման ենթակա անտառանյութի պաշարը՝ 11457մ³, որից շինափայտ՝ 2652 մ³:

Ըստ հատման տեսակների՝ անտառվերականգնման հատումները կազմում են հատման նախատեսված պաշարի 10,5%-ը, խնամքի հատումները՝ 64,6%-ը, իսկ սանիտարական հատումները՝ 24,9%-ը:

Ընդհանուր անտառօգտագործման մակերեսների 27,5%-ը և հատման ենթակա պաշարների 38,7%-ը նախատեսվում է Գորիսի անտառապետությունում, 72,5%-ը և 61,3%-ը՝ Շուշուի անտառապետությունում:

Իրականացված ուսումնասիրությունների արդյունքում 3228,5 հեկտարի վրա պտուղ-հատապտուղների հաշվարկային մոտավոր բերքը գնահատվել է մոտ 123550 կգ, որից գումարային 48%-ը կազմում են մասուրը և սիգը: Անտառտնտեսության տարածքներում ուտելի խոտաբույսերի պաշարը ընդհանուր 2800 հեկտարի վրա գնահատվել է մոտ 7805 կգ: Պտուղ-հատապտուղների հաշվարկային մոտավոր բերքի հավաքման տարածքում ընդհանուր շուկայական արժեքը գնահատվում է մոտ 28886000 ՀՀ դրամ, իսկ ուտելի խոտաբույսերինը՝ մոտ 11 միլիոն ՀՀ դրամ: Նշված հաշվարկային բերքի իրացումը իրատեսական չէ այն հիմնավորմամբ, որ անտառամերձ համայնքների բնակիչները օգտվում են ՀՀ անտառային օրենսգրքի 44-րդ հոդվածի 1-ին կետով ընձեռնված իրավունքից՝ ազատորեն, առանց թույլտվության գտնվելու անտառներում՝ հանգստի և

անձնական օգտագործման նպատակով վայրի պտուղ-հատապտուղներ հավաքելու համար, սակայն իրականում հավաքում են անձնական կարիքներից շատ ավելի: Հաշվառում գործնականում հնարավոր չէ իրականացնել, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ընտանիքի անդամները կարող են հավաքը իրականացնել տարբեր անտառամասերում:

Անտառտնտեսության անտառներում տարեկան միջին աճը կազմում է մոտ 12800,7 խտմ³:

Անտառկառավարման պլանով նախատեսվել են նաև անտառային հողերի օգտագործման հնարավորությունները մշակութային, առողջարարական և ռեկրեացիոն կարիքների նպատակով, մասնավորապես՝ էկոտուրիզմի զարգացման հնարավորությունները: Դաշտային ուսումնասիրություններում առանձնակի ուշադրություն է դարձվել զբոսաշրջության պոտենցիալի գնահատմանը՝ առանձնացվել են մշտական հոսքով աղբյուրները, որոնց շրջակայքում հնարավոր է ստեղծել հանգստի պայմաններ, նշագծվել են զբոսաշրջության հնարավոր երթուղիները:

Էկոտուրիզմի ծրագրերում սահմանվում են համապատասխան երթուղիներ՝ ընդգրկելով պետական արգելավայրի և դրան հարող այն տարածքները, որոնք ճանաչողական, ռեկրեացիոն կամ գեղագիտական առավել մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում (բնության և պատմության հուշարձաններ, գեղատեսիլ ու հետաքրքիր բնապատկերներով տարածքներ, կենդանիների և բույսերի դիտարկման հարմար տեղամասեր և այլն): Էկոտուրիզմի սպասարկման աշխատանքների կազմակերպման նպատակով նախատեսվել է ստեղծել զբոսաշրջության տեղեկատվական կենտրոն, անտառտնտեսության կենտրոնական մասնաշենքի հարևանությամբ տեղադրել փայտաշեն հարմարավետ տնակ: Էկոտուրիզմի արդյունավետ կազմակերպման կարևոր պայմաններից մեկը սպասարկող ենթակառուցվածքի ստեղծումն է (տեղեկատվական կենտրոն, կացարաններ, սննդի և վաճառակետեր, դիտակետեր, տաղավարներ, ճանապարհներ, արահետներ, տեղեկատվական ցանց, կենցաղային սպասարկման ապահովում, ուղեփակոցներ, ցուցավահանակներ և այլն), որոնց սպասարկումը պետք է լինի շարունակական: Ենթակառուցվածքը պետք է նախագծվի, կառուցվի և սպասարկվի շրջակա բնական և մշակութային միջավայրին համահունչ, լինի խիստ սահմանափակ, փոքրածավալ և հնարավորության դեպքում տեղադրվի արգելավայրի սահմաններից դուրս (բացառությամբ էկոտուրիզմի երթուղիների վրա նախատեսվածները):

Անտառի գույքագրման ընթացքում յուրաքանչյուր քառակուսու համար որոշվել է հրդեհավտանգության դասը և տվյալներն ըստ հատվածների մշակվել են համակարգչային ծրագրով և քարտեզագրվել: Անտառտնտեսության տարածքներում հրդեհավտանգության միջին դասը 2,7 է, որից 6,8%-ը հրդեհավտանգության 1-ին դասի տարածքներ են, 25,7%-ը 2-րդ դասի, 55,8%-ը՝ 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ դասերի տարածքները միասին՝ 11,7%: Անտառտնտեսության կառավարման նախագծի տասնամյա գործողությունների պլանում նախատեսվում են նախագգուշացնող ցուցատախտակների տեղադրում, հանգստի և

ծխելու տեղերի առանձնացում, կրակմարիչների ձեռք բերում, հակահրդեհային ճանապարհների վերանորոգում, հանդիպումներ հարակից համայնքներում՝ հակահրդեհային իրազեկության բարձրացման և հակահրդեհային միջոցառումների իրականացման թեմաներով:

Ճանապարհային ցանցի ընդհանուր երկարությունը, որը կարելի է օգտագործել անտառտնտեսության տարբեր կարիքների համար կազմում է 625 կմ, որից հանրապետական նշանակության՝ 71 կմ, համայնքային նշանակության՝ 152 կմ և գրունտային անտառային ճանապարհներ՝ 320 կմ: Անտառկառավարման 10 տարիների համար նախատեսվում է անտառտնտեսական և հակահրդեհային նշանակության ճանապարհների վերանորոգում՝ 20 կմ և կառուցում՝ 5 կմ երկարությամբ:

Պատճառաբանական մաս. Փորձաքննության գործընթացում «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքով սահմանված կարգով ազդակիր համայնքներում (Գորիս, Տաթև, Տեղ) անցկացվել են հանրային լուսմներ, որի ընթացքում մասնակիցները հավանություն են տվել անտառկառավարման պլանի՝ որպես հիմնադրության փաստաթղթի կազմմանը և անտառի կառավարումը դրա հիման վրա իրականացնելուն: Փորձաքննության գործընթացին մասնակցել են պետական կառավարման մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինները և ՇՄՆ ստորաբաժանումները:

Անտառկառավարման պլանի նպատակն է ապահովել անտառների երկարաժամկետ, կայուն և արդյունավետ կառավարումը՝ հաշվի առնելով տնտեսական, բնապահպանական և սոցիալական գործոնները: Այն նախատեսում է անտառների բազմազանության, կենսաբազմազանության և էկոհամակարգային ծառայությունների պաշտպանություն, ծառահատումների, անտառային ապրանքների և ոչ փայտային պաշարների օգտագործման կարգավորում՝ առանց վնասելու ապագա սերունդների կարիքներին, անտառային հրդեհների, վնասատուների, հիվանդությունների և ապօրինի ծառահատումների ռիսկերի նվազեցում, համայնքների ներգրավում անտառային գործունեության մեջ, բնակչության համար աշխատանքային հնարավորությունների ստեղծում և անտառների վիճակի պարբերական գնահատում և տվյալների հիման վրա որոշումների ընդունում: Անտառկառավարման պլանը գործիք է, որը ծառայում է անտառների պահպանությանը և անտառային ռեսուրսների արդյունավետ և հավասարակշռված օգտագործմանը:

Փորձաքննական պահանջներ

1. անտառկառավարման պլանի հաստատումից հետո անտառտնտեսության հետ կապված բոլոր գործողություններն (հատումներ, անտառտնական աշխատանքներ,

գրոսաշրջության զարգացում, ճանապարհների կառուցում և այլն) իրականացնել անտառակառավարման պլանով նախատեսված ժամկետներում և ձևով,

2. հանրության իրազեկվածությունը բարձրացնելու նպատակով կազմակերպել համայնքային հանդիպումներ, կատարել բացատրական աշխատանքներ և տեղաբնակներին ընդգրկել տնկման և խնամքի աշխատանքներում,

3. հիմնադրությային փաստաթղթի դրույթների գործողության ընթացքում և դրանից հետո իրականացնել օրենքով նախատեսված շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մշտադիտարկում (մոնիթորինգ) հիմնադրությային փաստաթղթի դրույթների գործողության և դրա հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունների վերաբերյալ և արդյունքները յուրաքանչյուր տարվա մինչև մարտի 10-ը հրապարակել կայքում կամ տրամադրել լիազոր մարմին,

4. անտառտնտեսության տարածքում գտնվող անտառային նպատակային նշանակության հողերի և կադաստրային քարտեզներով հաստատված հողերի հետ անհամապատասխանությունների դեպքում միջոցներ ձեռնարկել անհամապատասխանությունները վերացնելու ուղղությամբ և «Սյունիքի անտառտնտեսություն» մասնաճյուղի կառավարմանը հանձնված անտառային հողերը սահմանված կարգով ներկայացնել իրավունքի պետական գրանցման:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Ուայդ Գեյթ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի «Սյունիքի անտառտնտեսություն» մասնաճյուղի 2024-2033 թթ. անտառակառավարման պլանի նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման հաշվետվությանը տրվում է պետական փորձաքննական դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի պարտականությունները կատարող՝

[Signature] Հերիքնազ Մկրտչյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխավոր մասնագետ՝

[Signature]

Քրիստինե Հարությունյան